

הלכות יחוד – וסייג דאורייתא

אהרן ישעיה שכטר

- א. **גמ' קידושין (פ:)**, לא יתייחד אדם עם שתי נשים, אבל אשה אחת מתייחדת עם שני אנשים. ר"ש אומר, אף איש אחד מתייחד עם שתי נשים, בזמן שאשתו עמו, וישן עמהם בפונדקי, מפני שאשתו משמרתו. מתייחד אדם עם אמו ועם בתו, וישן עמהם בקירוב בשר, ואם הגדילו, זו ישנה בכסותה וזה ישן בכסותו. גמ'. מ"ט? תנא דבי אליהו, הואיל ונשים דעתן קלות עליהן. מנא הני מילי? א"ר יוחנן משום ר' ישמעאל רמז ליחוד מה"ת מנין, שנאמר כי יסיתך אחיך בן אמך, וכי בן אם מסית, בן אב אינו מסית, אלא לומר לך בן מתייחד עם אמו, ואסור להתייחד עם כל עריות שבתורה וכו'.
- ב. **גמ' ע"ז (לו:)** ייחוד נמי בית דינו של דוד גזרו, דאמר רב יהודה באותה שעה גזרו על ייחוד. אמרי, התם ייחוד דבת ישראל אבל ייחוד דעובדת כוכבים לא, ואתו אינהו גזרו אפי' אייחוד דעובדת כוכבים. ייחוד דבת ישראל דאורייתא היא! דאמר ר' יוחנן משום ר"ש בן יהוצדק רמז לייחוד מן התורה מנין, שנאמר כי יסיתך אחיך בן אמך, וכי בן אם מסית, בן אב אינו מסית? אלא, בן מתייחד עם אמו, ואין אחר מתייחד עם כל עריות שבתורה? ייחוד דאורייתא דאשת איש, ואתא דוד וגזר אפי' אייחוד דפנויה, ואתו תלמידי ב"ש וב"ה, גזרו אפי' אייחוד דעובדת כוכבים וכו'.
- ג. **ש"ע אהע"ז (כב:ב)** כשאירע מעשה אמנון ותמר, גזר דוד ובית דינו על ייחוד פנויה. ואף על פי שאינה ערוה, בכלל ייחוד עריות היא. ושמאי והלל גזרו על ייחוד עובדי כוכבים.
- ד. **רמב"ם (פכ"ב איס"ב ה"א) והש"ע** "אסור להתייחד עם ערוה מן העריות בין זקנה בין ילדה שדבר זה גורם לגלות ערוה".
- ה. **גמ' סנהדרין (כט)** אמר חזקיה מניין שכל המוסיף גורע? שנאמר, אמר אלהים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו.
- ו. **ש"ת תשב"ץ (ח"ג סי' קל"ה)**, ראיתך מתחזק שפרישת כ"ג מביתו היא מה"ת, ולא יפה אתה עושה בזה, שאם מה"ת היה אסורה לו כל שבעה, היה לוקה עליה? ולא מנאוה בכלל הלוקין בשום מקום?... והתלמוד (יומא ו.) נותן טעם, שמא תמצא אשתו נדה, ואתה אומר כי מה"ת הוא אסור? ואין התורה אוסרת משום שמא, ואין אסורי תורה אלא איסורין קבועין וכל מקום שנותנים טעם שמא, הוא גזירה דרבנן משום עשו משמרת למשמרת... ושם (סי' קל"ו) ומה שהרבית ריעים שיש איסורי תורה שהם משום שמא, והבאת פן יחטיאו, פן יוסיף, ולא יסור לבבו, ולא ישיב, כולם עדי שקר הם! והנהו לאוי יתירי נינהו לחייב עליו בשני לאוין, או להוסיף תנאי באזהרה! וכבר פירש זה הרמב"ן ז"ל בספר המצו'.

הלכות יחוד – וסייג דאורייתא

אהרן ישעיה שכטר

ז. **שם משמואל (לפ' צו)**, ונראה עפ"מ שהגיד כ"ק אבי אדמו"ר זצללה"ה בשם הרה"ק ר"ב זצללה"ה מפרשיסחא, שכל הרחקות הן דרבנן, שעשו הרחקה וגדר ומשמרת שלא יבוא לידי עבירה, זולת בעבירת השקר, שגם ההרחקה היא דאורייתא כמ"ש מדבר שקר תרחק.

ח. **אבות דרבי נתן (א:א)** ועשו סייג לתורה. ועשה סייג לדבריך כדרך שעשה הקב"ה סייג לדבריו, ואדם הראשון עשה סייג לדבריו. תורה עשתה סייג לדבריה. משה עשה סייג לדבריו. ואף איוב ואף נביאים וכתובים וחכמים כולם עשו סייג לדבריהם... ושם בפ"ב, איזהו סייג שעשתה תורה לדבריה? הרי הוא אומר ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב. יכול יחבקנה וינשקנה וידבר עמה דברים בטלים? ת"ל לא תקרב. יכול תישן עמו בבגדיה על המטה? ת"ל לא תקרב... מעשה באדם אחד שקרא הרבה ושנה הרבה ושמש ת"ח הרבה, ומת בחצי ימיו. והיתה אשתו נוטלת תפליו וחוזרת בבתי כנסיות ובבתי מדרשות והיתה צועקת ובוכה, ואמרה להם רבותי, כתיב בתורה כי היא חייך ואורך ימך, בעלי שקרא הרבה ושנה הרבה ושמש ת"ח הרבה, מפני מה מת בחצי ימיו? לא היה אדם שהשיב לה דבר. פעם אחת נזדמן לה אליהו זכור לטוב, אמר לה בתי מפני מה את בוכה וצועקת? אמרה לו רבי, בעלי קרא הרבה ושנה הרבה ושמש ת"ח הרבה ומת בחצי ימיו?! א"ל כשאת בנדתך כל אותן ג' ימים הראשונים מהו אצלך? אמרה לו רבי ח"ו שלא נגע בי אפילו באצבע קטנה שלו... כל אותן ימים האחרונים מהו אצלך. אמרה לו רבי אכלתי עמו ושתייתי עמו וישנתי עמו בבגדי על המטה ובשרו נגע בבשרי אבל לא נתכוין לדבר אחר. א"ל ברוך המקום שהרגו, שכך כתוב בתורה ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב.

ט. **ר"ן על הר"ף לפסחים (א)**. ומה שהצריכו חכמים בדיקה בחמץ יותר מבשאר אסורין ולא סמכו על הבטול? כבר כתבתי שעשו כן כדי לקיים מצות תשביתו, שחששו לבני אדם שלא יבטלוהו במחשבתן לגמרי, ואם אתה אומר שחששו שלא יבא לאכלו וכדברי הראשונים ז"ל, היינו טעמא דחשו ביה טפי מבשאר אסורין, משום דחמץ לא בדילי אינשי מיניה כולי שתא, וחמיר איסוריה טפי, דאית ביה כרת. ואפשר עוד שמפני טעם זה החמירה התורה בו לעבור עליו בבל יראה ובל ימצא.

י. **ילקוט שמעוני (בראשית רמז ט"ז)** מהו ויכל אלהים ביום השביעי? כזה שמכה בקורנס על גבי הסדן אגבהה מבעוד יום והורידה משתחשך בשר ודם שאינו יודע לא עתיו ולא רגעיו ולא שעותיו, מוסיף מחול על הקדש. אבל הקב"ה שהוא יודע רגעיו ועתיו ושעותיו, נכנס בו כחוט השערה.